ĢENERĀLADVOKĀTA ĪVA BOTA [*YVES BOT*] SECINĀJUMI,
sniegti 2012. gada 6. septembrī [1]

Lieta C-456/11

Gothaer Allgemeine Versicherung AG, ERGO Versicherung AG, Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts,Nürnberger Allgemeine Versicherungs AG,Krones AG
pret
Samskip GmbH

(Landgericht Bremen (Vācija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Spriedumu atzīšana un izpilde — Regula (EK) Nr. 44/2001 — Jēdziens "spriedums" — Nolēmums, ar kuru dalībvalsts tiesa pasludina savas jurisdikcijas neesamību — Nolēmums, kura pamatā ir konstatējums par tādas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, ar kuru jurisdikciju piešķir Islandes tiesai — Iedarbība — Apjoms

1. Vai spriedums [nolēmums], ar kuru dalībvalsts tiesa tā rezolutīvajā daļā pasludina, ka tai nav "jurisdikcijas", iepriekš pamatojumā atzīstot par spēkā esošu klauzulu, ar kuru piešķir jurisdikciju trešās valsts tiesai, uzliek par pienākumu citas dalībvalsts tiesai, kurā iesniegts tās pašas prasības pieteikums, arī pasludināt savas jurisdikcijas neesamību?

2. Tāds pēc būtības ir *Landgericht Bremen* [Brēmenes apgabaltiesas] (Vācija) uzdotais jautājums *Krones AG* un tā apdrošinātāju uzsāktajā tiesvedībā pret *Samskip GmbH*, lai saņemtu atlīdzību par kaitējumu, kas, iespējams, radīts kravu pārvadāšanas laikā.

3. Ar šo jautājumu Tiesa tiek lūgta interpretēt 32. un 33. pantu Padomes 2000. gada 22. decembra Regulā (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu [nolēmumu] atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās [2], kas attiecīgi ir veltīti jēdziena "spriedums [nolēmums]" definēšanai Regulas Nr. 44/2001 izpratnē un jebkura dalībvalstī pieņemta "sprieduma [nolēmuma]" automātiskas atzīšanas principam.

I – Atbilstošās tiesību normas

4. Regulas Nr. 44/2001 preambulas 2., 6., 15. un 16. apsvērums ir izteikti šādi:

"(2) Dažas atšķirības starp valstu noteikumiem, kas reglamentē jurisdikciju un spriedumu [nolēmumu] atzīšanu, kavē pareizu iekšējā tirgus darbību. Būtiski ir noteikumi lai vienādotu jurisdikcijas kolīziju normas civillietās un komerclietās un lai vienkāršotu formalitātes spriedumu ātrai un vienkāršai atzīšanai un izpildei dalībvalstīs, kurām ir saistoša šī regula.

[..]

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — OV 2001, L 12, 1. lpp.; Īpašais izdevums latviešu valodā, 19. nodaļa, 4. sējums, 42. lpp.

(6) Lai panāktu spriedumu [nolēmumu] brīvu apriti civillietās un komerclietās, ir vajadzīgi un lietderīgi, ka normas, kas nosaka jurisdikciju un spriedumu [nolēmumu] atzīšanu un izpildīšanu, reglamentē kāds Kopienas juridiskais akts, kas ir saistošs un tieši piemērojams.

[..]

(15) Tiesvedības saskaņotas norises interesēs ir jāsamazina paralēlas tiesvedības iespēja un jānodrošina, ka divās dalībvalstīs nepieņem nesavienojamus spriedumus. Ir jāparedz skaidrs un iedarbīgs mehānisms, lai izšķirtu *lis pendens* lietas un saistītas darbības un novērstu problēmas, ko izraisa valstu atšķirības attiecībā uz dienu, kad prasību uzskata par celtu. Šīs regulas nolūkā minētā diena būtu jānosaka autonomi.

(16) Savstarpēja uzticēšanās tiesvedībai Kopienā pamato spriedumus, kas pieņemti kādā dalībvalstī un ko atzīst automātiski, bez vajadzības veikt kādu procedūru, izņemot strīdus gadījumus."

5. Regulas Nr. 44/2001 32. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"Šajā regulā "spriedums" [nolēmums] ir jebkurš spriedums [nolēmums], ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma [nolēmuma] nosaukuma, tostarp dekrēts [spriedums], rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšana, ko veic tiesas ierēdnis."

6. Šīs regulas 33. pants ir izteikts šādā redakcijā:

"1. Dalībvalstī pieņemtu spriedumu [nolēmumu] bez kādas īpašas procedūras atzīst pārējās dalībvalstīs.

2. Jebkura ieinteresētā puse, kas sprieduma atzīšanu izvirza par galveno jautājumu strīdā, saskaņā ar šīs nodaļas 2. un 3. iedaļā noteiktajām procedūrām var iesniegt pieteikumu lēmuma pieņemšanai par sprieduma atzīšanu.

3. Ja tiesvedības rezultāts dalībvalsts tiesā ir atkarīgs no lēmuma par saistītu jautājumu attiecībā uz atzīšanu, tad minētā jautājuma izlemšana ir šīs tiesas jurisdikcijā."

7. Saskaņā ar minētās regulas 34. pantu:

"Spriedumu [nolēmumu] neatzīst:

1) ja šāda atzīšana ir acīmredzami pretrunā tās dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, kurā prasa atzīšanu;

2) aizmuguriska sprieduma gadījumā – ja atbildētājam netika laikus izsniegts dokuments, ar ko celta prasība, vai līdzīgs dokuments, lai viņš varētu nodrošināt sev aizstāvību, izņemot gadījumu, ja atbildētājs nav sācis sprieduma pārsūdzēšanas procedūru, kad viņam bija iespējams to darīt;

3) ja tas ir nesavienojams ar spriedumu, kas dalībvalstī, kurā prasa atzīšanu, pieņemts strīdā starp tām pašām pusēm;

4) ja tas ir nesavienojams ar agrāku spriedumu, kas pieņemts citā dalībvalstī vai kādā trešā valstī un par vienu un to pašu pamatu un priekšmetu starp tām pašām pusēm, ar nosacījumu, ka agrākais spriedums atbilst nosacījumiem tā atzīšanai dalībvalstī, kurā prasa atzīšanu."

8. Regulas Nr. 44/2001 35. pants ir izteikts šādi:

"1. Turklāt spriedumu [nolēmumu] neatzīst, ja tas ir pretrunā II nodaļas 3., 4. vai 6. iedaļai, kā arī 72. pantā paredzētajā gadījumā.

2. Pārbaudot jurisdikcijas pamatu iepriekšējā punktā minētajā gadījumā, tiesai vai iestādei, kurā iesniegts pieteikums par atzīšanu, ir saistoši konstatētie fakti, kas ir pamatā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijai.

3. Ņemot vērā 1. punktu, izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcija nav pārskatāma. Šīs regulas 34. panta 1. punktā minēto sabiedriskās kārtības pārbaudi nevar piemērot normām, kas saistītas ar jurisdikciju."

II – Pamatlieta

9. Vācijas uzņēmums *Krones AG*, kura transporta apdrošinātāji ir *Gothaer Allgemeine Versicherung AG*, *ERGO Versicherung AG*, *Versicherungskammer Bayern-Versicherungsanstalt des öffentlichen Rechts* un *Nürnberger Allgemeine Versicherungs AG* [3] un kurš bija pārdevis alus darītavas iekārtu Meksikas uzņēmumam, uzticēja *Samskip GmbH* (*Samskip Holding BV* filiāle Vācijā), Islandē dibinātam transporta un loģistikas uzņēmumam, kurš reģistrēts Roterdamā (Nīderlande), organizēt un veikt šīs iekārtas transportēšanu no Beļģijas uz Meksiku saskaņā ar konosamentu, kas ietver klauzulu par jurisdikcijas nodošanu Islandes tiesai.

10. Apgalvojot, ka krava transportēšanas laikā tika bojāta, saņēmējs un *Gothaer* u.c. 2007. gada 30. augustā Beļģijas tiesā cēla prasību pret *Samskip GmbH*.

11. Ar 2009. gada 5. oktobra atceļošu spriedumu Antverpenes apelācijas tiesa (Beļģija) sava nolēmuma rezolutīvajā daļā atzina, ka tai "nav jurisdikcijas", iepriekš pamatojumā atzīstot, ka klauzula par konosamentu, kas piešķir jurisdikciju Islandes tiesai, ir spēkā esoša un ka šī klauzula ir saistoša *Gothaer* u.c., ja tas varētu darboties kā *Krones AG* tiesību pārņēmējs.

12. Tā kā 2010. gada septembrī *Krones AG* un *Gothaer* u.c. Vācijas tiesā cēla jaunu prasību pret atbildētāju par zaudējumu atlīdzināšanu, *Landgericht Bremen*, izvērtējot Beļģijā pieņemtā nolēmuma tiesiskās sekas, ar 2011. gada 25. augusta nolēmumu apturēja tiesvedību.

III – Prejudiciālie jautājumi

13. *Landgericht Bremen* Tiesai uzdod šādus trīs prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "spriedums [nolēmums]" principā attiecas arī uz tādiem nolēmumiem, ar kuriem ir vienīgi konstatēta procesuālu jurisdikcijas nosacījumu neesamība (tā dēvētie spriedumi par pieņemamību)?

2) Vai Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens "spriedums [nolēmums]" aptver arī spriedumu, ar kuru lieta ir galīgi izlemta instancē un ar kuru tiek noraidīta starptautiskā jurisdikcija, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu?

3) Vai Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants, ņemot vērā Tiesas judikatūru par iedarbības izplešanās principu (Tiesas 1988. gada 4. februāra spriedums lietā 145/86 *Hoffmann*, *Recueil*, 645. lpp.), ir jāinterpretē tādējādi, ka ikvienai dalībvalstij ir jāatzīst citas dalībvalsts tiesas nolēmumi par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, ja atbilstoši pirmās tiesas valsts tiesībām konstatējums par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību kļūst galīgs un, proti, arī tad ja lēmums par to ir sprieduma par pieņemamību, ar kuru ir noraidīta prasība, daļa?"

3 — Turpmāk tekstā – "*Gothaer* u.c.".

IV – Mana analīze

A – *Ievada apsvērumi*

1. Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību un apjomu

14. Lai precizētu prejudiciālo jautājumu apjomu, ir jānorāda, ka pamatlieta ietilpst atzīšanas procedūrā, kuras ietvaros pieņemts lēmums, ar kuru Antverpenes apelācijas tiesa paziņoja, ka tai nav "jurisdikcijas". Lai gan šis nolēmums, kā uzskata *Landgericht Bremen*, Vācijas tiesībās ir kvalificēts kā "Prozessurteil" (spriedums par pieņemamību), tomēr nevar noliegt, ka pirmajam uzdotajam jautājumam par visiem nolēmumiem, "kas attiecas tikai uz konstatējumu, ka procesuālie noteikumi par pieņemamību [..] nav izpildīti", ir pārāk plaša piemērojamība.

15. Tāpat kā *Krones AG* un *Gothaer* u.c. uzskatu, ka Tiesas atbildei ir jāattiecas vienīgi uz to, kas ir nepieciešams pamatlietas risinājumam.

16. Šajā ziņā es ierosinu pirmos divus jautājumus izskatīt kopā, tos pārformulējot. Ar šiem abiem jautājumiem iesniedzējtiesa pēc būtības jautā, vai jēdziens "spriedums [nolēmums]" Regulas Nr. 44/2001 32. panta nozīmē ietver nolēmumu, ar kuru dalībvalsts tiesa atsakās no savas jurisdikcijas, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, pat ja šis nolēmums būtu kvalificēts kā "spriedums par pieņemamību" tās dalībvalsts tiesībās, kurā prasīta atzīšana.

17. Attiecībā uz trešo jautājumu jānorāda uz formulējuma "konstatējums [..] [kas] kļūst galīgs" nenoteikto raksturu. Ja šis formulējums šķietami norāda, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir izsmelti, no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka *Landgericht Bremen* šaubas patiesībā balstās uz faktu, ka strīdīgais konstatējums par Islandes tiesas jurisdikciju saskaņā ar jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu ir ietverts nolēmuma pamatojumā, nevis tā rezolutīvajā daļā.

18. Tādēļ es uzskatu, ka trešais jautājums ir jāizvērtē saskaņā ar šādiem noteikumiem. Ja atbilde uz pirmajiem diviem jautājumiem ir apstiprinoša, ir jānosaka, vai Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kurā pieprasīta nolēmuma atzīšana, ar kuru citas dalībvalsts tiesa atteikusies no savas jurisdikcijas, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, ir saistošs konstatējums par šīs klauzulas, kas ir minētā nolēmuma pamatojumā, spēkā esamību un piemērojamību.

2. Par Šveices Konfederācijas apsvērumu pieņemamību

19. Šveices Konfederācija ir Konvencijas par jurisdikciju un nolēmumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās, kas parakstīta Lugāno 2007. gada 30. oktobrī[4], līgumslēdzēja puse. Lugāno konvencija, dēvēta par "paralēlo", attiecina uz Dānijas karalisti, Islandes Republiku, Norvēģijas karalisti un Šveices Konfederāciju gandrīz visus Regulas Nr. 44/2001 noteikumus, un it īpaši noteikumus par nolēmuma, kurš var tikt atzīts, izpratnes noteikšanu, kā arī atzīšanas noteikumus. Tādējādi Tiesas veiktā šīs regulas 32. un 33. panta interpretācija tiks ņemta vērā, interpretējot atbilstošos pantus Lugāno konvencijā.

20. Piemērojot Lugāno konvencijas 64. panta 1. punkta un 2. protokola par konvencijas vienotu interpretāciju un par Pastāvīgo komiteju 2. panta normas, skatītas kopā, Šveices Konfederācija ir tiesīga iesniegt Tiesai saskaņā ar procedūru, kas noteikta Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 23. pantā, apsvērumus saistībā ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par Regulas Nr. 44/2001 interpretāciju.

4 — OV 2009, L 147, 5. lpp.; turpmāk tekstā – "Lugāno konvencija".

B – *Par pirmo un otro jautājumu*

21. Ar diviem pirmajiem jautājumiem iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai jēdziens "spriedums [nolēmums]" Regulas Nr. 44/2001 32. panta nozīmē ietver nolēmumu, ar kuru dalībvalsts tiesa atsakās no savas jurisdikcijas, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, pat ja tās dalībvalsts tiesībās, kurā prasīta atzīšana, šis nolēmums būtu kvalificēts kā "spriedums par pieņemamību".

1. Lietas dalībnieku apsvērumi

22. *Samskip GmbH*, Vācijas, Beļģijas, Austrijas un Šveices valdības, kā arī Eiropas Komisija, no vienas puses, *Krones AG* un *Gothaer* u.c., no otras puses, pilnīgi pretēji interpretē Regulas Nr. 44/2001 32. pantu.

23. *Samskip GmbH*, Vācijas, Beļģijas, Austrijas un Šveices valdība, kā arī Eiropas Komisija uzskata, ka jēdziens "spriedums [nolēmums]" ietver nolēmumus, kas lemj par starptautisko jurisdikciju, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu.

24. Pamatojoties uz Regulas Nr. 44/2001 32. panta formulējumu un izcelsmi, kā arī šīs regulas vispārējo sistēmu un mērķiem, *Samskip GmbH* norāda, ka būtu pretrunā mērķim izveidot vienotu Eiropas tiesisko telpu, ja no minētās regulas 32. un 33. panta piemērošanas jomas vispārīgi tiktu izslēgti nolēmumi, kurus varētu kvalificēt kā "nolēmumus par pieņemamību" saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts tiesībām vai tās dalībvalsts tiesībām, kurā prasīta atzīšana. *Samskip GmbH* uzskata, ka, lai gan ir pieļaujams izskatīt jautājumu par to, vai starpposma procesuālie nolēmumi, piemēram, rīkojums lietas dalībniekam personīgi ierasties tiesā vai nolēmums par izmeklēšanas pasākuma veikšanu, var tikt kvalificēti kā "spriedumi [nolēmumi]" Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. panta izpratnē, tomēr šim jautājumam nav praktiskas nozīmes, jo šādiem nolēmumiem nav saistošas pārrobežu iedarbības. Savukārt nolēmumam, kas prasību pasludina par nepieņemamu, jo tiesai, kas izskata lietu, nav jurisdikcijas, un ar ko noslēdz procedūru, var būt saistoša iedarbība ārpus robežām, un tāpēc tas ir jāatzīst. Pretējā gadījumā prasītājs varētu neņemt vērā šo nolēmumu un atkal celt prasību citas dalībvalsts tiesā, kas būtu pretrunā Regulas Nr. 44/2001 mērķim, kurš vērsts uz to, lai novērstu dubultas vai vienlaicīgas tiesvedības, kā arī iespējami pretrunīgus nolēmumus.

25. Vācijas valdība tāpat uzskata, ka no Regulas Nr. 44/2001 sistēmas, priekšmeta un mērķa izriet, ka nolēmumi par pieņemamību attiecībā uz jurisdikcijas konstatējumu vai starptautiskās jurisdikcijas neesamību ir jāuzskata par nolēmumiem, kas var tikt atzīti, vienlaikus precizējot, ka šādas atzīšanas iedarbība nevar pārsniegt šā konstatējuma robežas. Šī valdība, kas atsaucas uz *J. Jénard* ziņojumu par 1968. gada 27. septembra Konvenciju par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās [5], arī uzskata, ka iedarbības izplešanās princips, ko Tiesa attiecina uz nolēmumiem pēc būtības [6], ir jāattiecina uz nolēmumu par pieņemamību, ar kuru izcelsmes tiesa pasludina savas jurisdikcijas esamību vai neesamību starptautiskā līmenī. Atsaucoties uz Regulas Nr. 44/2001 preambulas 2. un 15. apsvērumu, kā arī 27. panta 2. punktu, tā turklāt uzskata, ka sistēma, kas balstīta uz noteikumiem, kurus var interpretēt jebkura Eiropas Savienības tiesa [7], ir piemērojama dalībvalstu tiesu starptautiskajai jurisdikcijai un ka citu dalībvalstu tiesām ir jāpiekrīt dalībvalsts tiesas konstatējumam attiecībā uz jurisdikciju.

26. Beļģijas valdība uzskata, ka tas, ka Regulā Nr. 44/2001 nav iekļauta precīza jēdziena "spriedums [nolēmums]" definīcija, pieļauj plašu interpretāciju, kas ir saskaņā ar Tiesas judikatūru [8].

5 — OV 1979, C 59, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "*J. Jénard* ziņojums".

6 — Vācijas valdība atsaucas uz iepriekš minēto spriedumu lietā *Hoffmann* (11. punkts), kā arī 2009. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-420/07 *Apostolides* (Krājums, I-3571. lpp., 66. punkts).

7 — 2004. gada 27. aprīļa spriedums lietā C-159/02 *Turner* (*Recueil*, I-3565. lpp., 25. punkts).

8 — 2004. gada 14. oktobra spriedums lietā C-39/02 *Mærsk Olie & Gas* (Krājums, I-9657. lpp.).

27. Apgalvojot, ka izvērtējumam ir jābalstās uz vajadzību, lai interpretācija būtu labvēlīgāka integrācijai, Austrijas valdība, kas atsaucas uz *J. Jénard* ziņojumu un *P. Schlosser* ziņojumu par Dānijas Karalistes, Īrijas un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pievienošanos 1978. gada 9. oktobra Konvencijai par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās, kā arī Protokolam par šīs konvencijas interpretēšanu Tiesā [9], norāda, ka Antverpenes apelācijas tiesas spriedumam, kurā ir galīgi noteiktas lietas dalībnieku tiesiskās attiecības prāvā, ir jāietilpst jēdzienā "spriedums [nolēmums]" Regulas Nr. 44/2001 32. panta nozīmē un jāizmanto atzīšanas kārtība, kas paredzēta šīs regulas 33. pantā, pat ja tikai, lai nodrošinātu pēc iespējas plašāku nolēmumu saskaņotību Eiropas Savienībā.

28. Šveices valdība norāda, ka ne minētajā regulā, ne Lugāno konvencijā nav nošķirti nolēmumi par pieņemamību un spriedumi pēc būtības. Tā piebilst, ka jautājums par to, vai spriedums var tikt atzīts vai izpildīts, nevar būt atkarīgs no sprieduma kvalifikācijas izcelsmes valstī. Norādot, ka nolēmumi, "kas attiecas tikai uz konstatējumu, ka nav ievērotas procesuālās prasības attiecībā uz pieņemamību", nav viendabīga kategorija, Šveices valdība apgalvo, ka ir jānoskaidro, vai nolēmums, kurā prasīta atzīšana, attiecas uz pieņemamības nosacījumu, kas ir vienādots ar Regulas Nr. 44/2001 un Lugāno konvencijas noteikumiem, un vai saskaņā ar izcelsmes valsts tiesībām šim nolēmumam ir saistošs spēks, kas sniedzas ārpus sākotnējās tiesvedības, kas nozīmē, ka izcelsmes tiesa šo nosacījumu par pieņemamību ir izskatījusi pilnībā, nevis tikai kopsavilkuma veidā.

29. Līdzīgi *Samskip GmbH*, balstoties gan uz Regulas Nr. 44/2001 32. panta formulējumu, gan uz šīs regulas vispārējo sistēmu un mērķiem, kas izriet no tās preambulas 2. un 6. apsvēruma, Komisija uzskata, ka ir jāatzīst, ka spriedums, kas attiecas tikai uz deklarāciju par nepieņemamību, jo tam nav starptautiskas jurisdikcijas, kā spriedums pēc būtības ietilpst jēdziena "spriedums [nolēmums]" definīcijā saskaņā ar šīs regulas 32. pantu. Komisija arī uzskata, ka, ja no atzīšanas izslēgtu spriedumus par pieņemamību, tas ietekmētu nolēmumu civillietās un komerclietās brīvu apriti, kā arī tiesisko drošību. Turklāt Komisija uzsver, ka Regulas Nr. 44/2001 35. panta 3. punktā ir aizliegta izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijas pārskatīšana un paredzēts, ka sabiedriskās kārtības kritēriju nevar piemērot noteikumiem par jurisdikciju, savukārt šīs regulas 36. pantā noteikts, ka izcelsmes dalībvalsts nolēmums nekādos apstākļos nav pārskatāms pēc būtības. Tā arī norāda, ka, ja saskaņā ar *J. Jénard* ziņojumu var atzīt nolēmumus, kuri vēl nav ieguvuši *res judicata* spēku, tad *a fortiori* līdzīgi jārīkojas arī attiecībā uz nolēmumiem, ar kuriem ir galīgi izlemta starptautiskā jurisdikcija.

30. *Krones AG* atbalsta pretēju viedokli, atsaucoties uz *M. Geimer* sagatavotā dokumenta saturu [10], kas pievienots tā apsvērumiem, no kura izriet, ka "saskaņā ar uzlabotu doktrīnu" Regulas Nr. 44/2001 32. pants attiecas vienīgi uz nolēmumiem pēc būtības un nevis uz tiem, ar kuriem ir noraidīta prasība tiesā tāpēc, ka tiesai, kas izskata lietu, nav starptautiskas jurisdikcijas.

31. Lai arī norādot, ka spriedumi par pieņemamību nav tādi nolēmumi, kurus varētu atzīt, un ka otrais jautājums ir bezmērķīgs, kā arī atsaucoties uz argumentiem dokumentā, kas pievienots *Krones AG* apsvērumu pielikumā, *Gothaer* u.c. tomēr ierosina Tiesai atbildēt uz pirmajiem diviem jautājumiem, ka Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka spriedumi par pieņemamību un spriedumi, kas noliedz starptautisko jurisdikciju, ietilpst jēdzienā "spriedums [nolēmums]", jo pastāv vienošanās par jurisdikciju.

9 — OV 1979, C 59, 71. lpp.; turpmāk tekstā – "*P. Schlosser* ziņojums".

10 — Dokumenta nosaukums "Eksperta slēdziens par lēmumu, ar kuriem noraida prasību tiesā starptautiskas jurisdikcijas neesamības dēļ, atbilstību Eiropas Savienības līmenī Regulas Nr. 44/2001 un Lugāno konvencijas piemērošanas jomai".

2. Mana analīze

32. Regulas Nr. 44/2001 32. pantā jēdziens "spriedums [nolēmums]" minētās regulas nozīmē definēts kā "jebkurš spriedums, ko pieņēmusi kādas dalībvalsts tiesa, neatkarīgi no sprieduma nosaukuma, tostarp dekrēts, rīkojums, lēmums vai izpildraksts, kā arī izmaksu vai izdevumu noteikšana, ko veic tiesas ierēdnis".

33. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai nodrošinātu pilnīgu efektivitāti un vienādu piemērošanu visās dalībvalstīs, Regulā Nr. 44/2001 ietvertie jēdzieni ir jāinterpretē vienveidīgi un autonomi, atsaucoties galvenokārt uz šīs regulas sistēmu un mērķiem [11]. No tā izriet, ka kvalifikācija "spriedums [nolēmums]" nevar būt atkarīga no tiesību akta nosaukuma saskaņā ar izcelsmes dalībvalsts vai dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesībām. Tādēļ mēs uzreiz varam nepievērst uzmanību "nolēmuma par pieņemamību" vērtējumam, kas sniegts Vācijas tiesībās.

34. Turklāt Tiesa, balstoties uz Regulas Nr. 44/2001 preambulas 19. apsvērumu, saskaņā ar kuru ir jānodrošina nepārtrauktība 1968. gada 27. septembra Konvencijas par jurisdikciju un spriedumu izpildi civillietās un komerclietās [12] un šīs regulas interpretācijā, ir atkārtoti lēmusi, ka, ciktāl minētā regula aizvieto Briseles konvenciju attiecībās starp dalībvalstīm, izņemot Dānijas karalisti, tiktāl Tiesas sniegtā šīs konvencijas interpretācija attiecas arī uz Regulu Nr. 44/2001, ja šīs regulas un minētās konvencijas tiesību normas var uzskatīt par līdzvērtīgām [13].

35. Minētais attiecas uz Regulas Nr. 44/2001 32. pantu, kurā ir pārņemta Briseles konvencijas 25. panta definīcija, pamatojoties uz kuru judikatūrā ir identificēti trīs kritēriji.

36. Pirmais ir institucionāls kritērijs. Attiecīgais akts jāizdod tiesai, proti, iestādei, kas ir rīkojusies neatkarīgi no citām valsts iestādēm un objektīvi. Šis kritērijs izriet no Regulas Nr. 44/2001 32. panta formulējuma, un Tiesas judikatūrā tas ir vairākkārt atgādināts [14].

37. Otrais kritērijs ir procesuāls, un tas nav atdalāms no pirmā kritērija. Tas paredz, ka procedūra pirms nolēmuma pieņemšanas ir notikusi, ievērojot tiesības uz aizstāvību. Šā kritērija piemērošana ļāva Tiesai izslēgt no jēdziena "spriedums [nolēmums]" kvalifikācijas pagaidu un aizsardzības pasākumus, kas pieņemti, neaicinot lietas dalībnieku, pret kuru prasība celta, ierasties tiesā, un kurus var izpildīt, iepriekš lietas dalībniekiem to nepaziņojot [15]. Tomēr Tiesa uzskatīja, ka, lai nolēmumu varētu atzīt, pietiek, ka attiecīgajā lietā līdz brīdim, kad atzīšana vai izpilde tiek pieprasīta citā valstī, kurā to izpilda un kas nav izcelsmes valsts, varēja notikt tiesvedība atbilstoši sacīkstes principam, tādējādi tā uzskatīja, ka jēdziens "spriedums [nolēmums]" ietver pagaidu nolēmumu, kas nav pieņemts atbilstoši sacīkstes principam, bet kuru var apstrīdēt [16], maksājuma rīkojumu [17] vai aizmugurisku spriedumu, kas taisīts iepriekš, neizvērtējot prasības pamatotību [18].

11 — 2009. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-167/08 *Draka NK Cables* u.c. (Krājums, I-3477. lpp., 19. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2009. gada 17. septembra spriedums lietā C-347/08 *Vorarlberger Gebietskrankenkasse* (Krājums, I-8661. lpp., 35. punkts un tajā minētā judikatūra).

12 — OV 1972, L 299, 32. lpp.; turpmāk tekstā – "Briseles konvencija".

13 — Skat. it īpaši 2011. gada 18. oktobra spriedumu lietā C-406/09 *Realchemie Nederland* (Krājums, I-9773. lpp., 38. punkts un tajā minētā judikatūra).

14 — 1994. gada 2. jūnija spriedums lietā C-414/92 *Solo Kleinmotoren* (*Recueil*, I-2237. lpp., 17. lpp.) un iepriekš minētais spriedums lietā *Mærsk Olie & Gas* (45. punkts).

15 — 1980. gada 21. maija spriedums lietā 125/79 *Denilauler* (*Recueil*, 1553. lpp., 17. punkts).

16 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Mærsk Olie & Gas* (50.–52. punkts).

17 — 1995. gada 13. jūlija spriedums lietā C-474/93 *Hengst Import* (*Recueil*, I-2113. lpp., 14. punkts).

18 — 2009. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-394/07 *Gambazzi* (Krājums, I-2563. lpp., 23. punkts).

38. Trešais kritērijs ir materiāltiesisks. Nolēmumu raksturo tas, ka to pieņēmusī tiesu iestāde ir īstenojusi savu rīcības brīvību. Šis kritērijs prasa nošķirt, vai attiecīgajai iestādei ir izšķiroša loma lēmuma pieņemšanā vai arī tā vienīgi nodrošina pasīvāku funkciju, kas ietver, piemēram, lietas dalībnieku gribas uzklausīšanu tiesvedībā. Tiesa ir atzinusi, ka, "lai to varētu kvalificēt kā "spriedumu [nolēmumu]" [..], tiesību akts ir jāizdod tiesas iestādei [..], *lemjot savu pilnvaru robežās par strīdus jautājumiem starp lietas dalībniekiem* [19]" [20]. Tiesa no tā secina, ka izlīgums tiesā, kas pēc būtības ir līgumtiesisks, jo tā saturs vispirms ir atkarīgs no pušu gribas, nav uzskatāms par nolēmumu [21].

39. Tā kā judikatūrā nav noteikti citi kritēriji, jēdziens "spriedums [nolēmums]" var ietvert gan nolēmumus, kas izskatīti lietās bezstrīdus kārtībā, gan nolēmumus strīdos, kā arī pagaidu nolēmumus [22] vai aizsardzības nolēmumus, piemēram, tos, kas ir galīgi, vai arī nolēmumus, kas ir kļuvuši neapstrīdami, tāpat kā nolēmumus, pret kuriem vēl var celt prasību.

40. Tā kā visi šie trīs kritēriji ir izpildīti Antverpenes apelācijas tiesas pieņemtajā spriedumā par starptautisko jurisdikciju, es uzskatu, ka šāda veida nolēmums ietilpst jēdziena "spriedums [nolēmums]" definīcijā Regulas Nr. 44/2001 32. panta nozīmē.

41. Šādu risinājumu apstiprina šīs regulas formulējums, mērķi un vispārējā sistēma.

42. Pirmkārt, "jēdziena spriedums [nolēmums]" definīcija ir plaši vai drīzāk neierobežoti interpretējama, jo tā skar "jebkuru" nolēmumu neatkarīgi no tā nosaukuma vai izstrādes apstākļiem un "tai ir vispārēja piemērojamība" [23].

43. Šādu pieeju apstiprina *J. Jénard* un *P. Schlosser* ziņojumi, uz kuriem Tiesa jau ir vairākkārt atsaukusies.

44. Tādējādi *J. Jénard* ziņojumā ir norādīts, ka definīcija aptver "jebkuru nolēmumu, lai kāds arī būtu tā nosaukums" [24], kas pieņemts civillietās un komerclietās, un ka var tikt atzīti pagaidu nolēmumi un nolēmumi, kas pieņemti lietās, kas izskatītas bezstrīdus kārtībā, neatkarīgi no tā, vai tiem ir *res judicata* spēks.

45. Tāpat saskaņā ar *P. Schlosser* ziņojumu šis formulējums aptver visus nolēmumus, arī pirms lietas izskatīšanas pēc būtības, "kas saistīti ar pušu tiesisko attiecību izveidi vai reglamentēšanu" [25]. Šajā ziņojumā, kurā ir konstatēts, ka nolēmums, kas vienā valstī pieņemts kā spriedums par pieņemamību, citā valstī var būt nolēmums pēc būtības, ir norādīts, ka ekspertu grupai šķita acīmredzams konstatējums, ka "ir jāatzīst *nolēmumi*, kuros prasība ir atzīta par *nepieņemamu*" [26], un precizēts, ka, "tā kā Vācijas tiesa ir pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību, Anglijas tiesa nevar atteikties no savas jurisdikcijas ar pamatojumu, ka Vācijas tiesai faktiski bija jurisdikcija" [27].

19 — Izcēlums mans.

20 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Solo Kleinmotoren* (17. punkts), kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *Mærsk Olie & Gas* (45. punkts).

21 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Solo Kleinmotoren* (18. punkts).

22 — Piemēram, spriedums pagaidu noregulējuma tiesvedībā. Šajā ziņā skat. Tiesas 2002. gada 6. jūnija spriedumu lietā C-80/00 *Italian Leather* (*Recueil*, I-4995. lpp., 41. punkts).

23 — Turpat.

24 — 42. lpp.

25 — 184. punkts.

26 — 191. punkts.

27 — Turpat.

46. Otrkārt, ir jāņem vērā Regulas Nr. 44/2001 mērķi. No šīs regulas preambulas 2., 6., 16. un 17. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir nodrošināt dalībvalstu nolēmumu civillietās un komerclietās brīvu apriti, vienkāršojot procedūru, lai tos varētu ātri un vienkārši atzīt un izpildīt [28]. Turklāt no minētās regulas preambulas 11., 12. un 15. apsvēruma izriet, ka tās mērķis ir arī nodrošināt kompetentās tiesas paredzamību un, attiecīgi, indivīdu tiesisko drošību, nodrošināt pareizu tiesvedību un samazināt vienlaicīgas tiesvedības risku [29].

47. Šie mērķi, kas balstās uz dalībvalstu, kurām ir jāatzīst citu valstu pieņemto lēmumu līdzvērtība, savstarpējas uzticēšanās principu, tiktu nopietni apdraudēti, ja nolēmumi par jurisdikciju neiekļautos tiesas nolēmumu atzīšanas un izpildes mehānismā, kas izveidots ar Regulu Nr. 44/2001.

48. Šajā ziņā ir jānorāda, ka tieši pretrunā principam par paredzamību un pareizu tiesvedību būtu atzīt, ka, ja dalībvalsts tiesa ir pārbaudījusi savu jurisdikciju, tad puse, kas vēlas apstrīdēt tādējādi pieņemto nolēmumu, var celt prasību citas dalībvalsts tiesā, lai gan tai pienāktos izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ko nodrošina pirmās dalībvalsts tiesības.

49. Treškārt, šo interpretāciju apstiprina Regulas Nr. 44/2001 vispārējā sistēma, un it īpaši regulas normas par ārvalstu nolēmumu atzīšanas atteikuma pamatojumu un *lis pendens* gadījumu regulējumu, lai novērstu pretrunīgus nolēmumus.

50. Ārvalstu nolēmumu atzīšanas atteikuma pamatu ierobežotais uzskaitījums liecina par vēlmi veicināt to atzīšanu, pat ja izcelsmes dalībvalsts tiesa būtu lēmusi tikai par savu jurisdikciju.

51. Pamatojoties uz savstarpējas uzticēšanās principu, kas ir attiecību starp dalībvalstīm pamatā, un lai ieviestu kopīgus noteikumus par jurisdikciju, kurus visu dalībvalstu tiesām būtu jāievēro, Regula Nr. 44/2001 principā aizliedz pārskatīt izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikciju gan tieši, pārbaudot faktus vai jurisdikcijas kritērijus, kas ir pamatā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijai [30], gan netieši – ar sabiedrisko kārtību [31], vienlaikus turpat aizliedzot jebkādu ārvalstu tiesas nolēmuma pārskatīšanu pēc būtības. Saskaņā ar *J. Jénard* ziņojumu "būtiskas pārskatīšanas neesamība ietver pilnīgu uzticēšanos izcelsmes valsts tiesībām; šī uzticēšanās attiecībā uz nolēmuma pamatotību parasti attiecas uz tiesas noteikto noteikumu par jurisdikciju piemērošanu" [32].

52. Līdzīgā veidā tiesību normas, kas attiecas uz *lis pendens* gadījumu regulēšanu, uzliek pienākumu tiesai, kurā otrajā celta prasība, atsacīties par labu tiesai, kurā pirmajā celta prasība, ja ir konstatēta šīs pirmās tiesas jurisdikcija [33]. 2003. gada 9. decembra spriedumā lietā *Gasser* [34] Tiesa pat nosprieda, ka tiesai, kurā otrajā celta prasība un kuras jurisdikcija ir noteikta saskaņā ar jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, tomēr ir jāaptur tiesvedība līdz brīdim, kad tiesa, kurā pirmajā celta prasība, būs pasludinājusi, ka tai nav jurisdikcijas.

53. Manuprāt, no šīm tiesību normām izriet, ka ar Regulu Nr. 44/2001 nolēmumos, kuri varētu tikt atzīti, ir iekļauti tie nolēmumi, ar kuriem tiesa, kurā pirmajā celta prasība, ir lēmusi par savu jurisdikciju un vai nu ir pasludinājusi savu jurisdikciju, vai arī, gluži pretēji, atteikusies no savas jurisdikcijas.

54. Risinājums ir nepieciešams, kolīdz tiesa pasludina savu jurisdikciju.

28 — 2006. gada 14. decembra spriedums lietā C-283/05 *ASML* (Krājums, I-12041. lpp., 23. punkts).

29 — 2010. gada 4. maija spriedums lietā C-533/08 *TNT Express Nederland* (Krājums, I-4107. lpp., 49. punkts).

30 — Šīs regulas 35. panta 2. punkts un 3. punkta pirmais teikums.

31 — Minētās regulas 35. panta 3. punkta otrais teikums.

32 — 46. lpp.

33 — Regulas Nr. 44/2001 27. panta 2. punkts.

34 — C-116/02 (*Recueil*, I-14693. lpp.).

55. Ja izcelsmes dalībvalsts tiesa vienā nolēmumā ir pasludinājusi savu jurisdikciju un ir lēmusi par prasības pamatotību, tad tiesa, kurā otrajā celta prasība, var no jauna izskatīt jautājumu par jurisdikciju un pasludināt savu jurisdikciju tikai tādā gadījumā, ja ir pārkāpts gan princips par izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijas nepārskatīšanu, gan aizliegums pēc būtības pārskatīt ārvalstu tiesas nolēmumu. Ja izcelsmes dalībvalsts ir pasludinājusi savu jurisdikciju, bet ir nolēmusi apturēt savu tiesvedību pēc būtības, lai, piemēram, lietas dalībnieki, kas ir ekskluzīvi vienojušies par jurisdikciju, varētu izteikt savus apsvērumus, tiesas, kurā otrajā celta prasība, tiesību atkal pārskatīt jurisdikciju atzīšana būtu tiešā pretrunā Regulas Nr. 44/2001 27. panta 2. punkta noteikumam par atteikšanos no jurisdikcijas.

56. Manuprāt, tāda pati pieeja ir jāizvēlas, ja tiesa pasludina savas jurisdikcijas neesamību. Šādu viedokli pamato divi galvenie iemesli.

57. Pirmais ir juridiska rakstura iemesls. Nolēmumam par jurisdikcijas neesamību, ar kuru izbeidz tiesvedību, saskaņā ar jēdziena "spriedums [nolēmums]" definīciju Regulas Nr. 44/2001 nozīmē ir raksturīgas tādas pašas īpašības kā nolēmumam, ar kuru tiesa atzīst savu jurisdikciju. Līdzīgi tam to pieņem tiesas iestāde, kurai gan nav tiesības izšķirt strīdu, attiecībā uz kuru tā pasludina savas jurisdikcijas neesamību, tomēr tai ir minimālas pilnvaras, lai lemtu par savu jurisdikciju.

58. Otrais ir praktiska rakstura iemesls. Tas pamatojas uz faktu, ka nolēmumu par jurisdikcijas neesamību atzīšana ļauj novērst negatīvas jurisdikcijas kolīzijas risku, kuru vajadzēja novērst arī Regulai Nr. 44/2001. Šāda iespējama kolīzija varētu rasties, ja tiesa, kurā otrajā celta prasība, atteiktos atzīt vēlāk pieņemtu nolēmumu un pasludinātu, ka tai nav jurisdikcijas, ar pamatojumu, ka tiesai, kurā pirmajā celta prasība, bija jurisdikcija.

59. Šādu iemeslu dēļ es iesaku Tiesai atbildēt uz pirmajiem diviem jautājumiem, ka Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdzienā "spriedums [nolēmums]" šīs regulas izpratnē ietilpst nolēmums, ar kuru dalībvalsts tiesa lemj par savu starptautisko jurisdikciju, pasludinot vai nu savas jurisdikcijas esamību, vai neesamību neatkarīgi no tā, vai dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesībās šis nolēmums ir kvalificēts kā "spriedums par pieņemamību".

C – *Par trešo jautājumu*

60. Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesai, kurā ir pieprasīta tāda nolēmuma atzīšana, ar kuru citas dalībvalsts tiesa pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību, pamatojoties uz jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, ir saistošs konstatējums par šīs klauzulas spēkā esamību, kas noteikts minētā nolēmuma pamatojumā.

61. Tādējādi tā jautā, kādas var būt nolēmuma par jurisdikcijas neesamību sekas un it īpaši, vai tai ir saistošs pamatojums par klauzulas, ar kuru jurisdikcija piešķirta Islandes tiesai, pastāvēšanu un spēkā esamību, kas varētu būt šķērslis tam, lai tā pasludinātu savu jurisdikciju.

62. Šīs procedūras laikā aizstāvētos viedokļus var iedalīt trijās apgalvojumu grupās.

63. Saskaņā ar pirmo no tām, ko atbalsta *Krones AG*, *Gothaer* u.c., kā arī Vācijas valdība, nolēmuma atzīšanas iedarbība ir izteikti negatīva, jo tā attiecas tikai uz konstatējumu, ka tiesai, kurā pirmajā celta prasība, nav starptautiskas jurisdikcijas. *Krones AG* apgalvo, ka nolēmuma par jurisdikcijas neesamību negatīvas iedarbības ievērošana ir jāsaprot kā tāda, kurai ir pastāvīga saistoša iedarbība, kas sevi izsmeļ konstatējumā, ka tiesai, kurā pirmajā celta prasība, nav jurisdikcijas. Jebkurš cits apsvērums nebūtu saistošs citas dalībvalsts tiesai, jo nedz Regula Nr. 44/2001, nedz Lugāno konvencija neatļauj tiesai, kurā celta prasība, lemt par citas dalībvalsts vai līgumslēdzējas valsts tiesas jurisdikciju. *Krones AG* uzskata, ka nekāds ierobežojums nevar tikt pieļauts attiecībā uz to, ka Vācijas tiesa brīvi pārbauda tās jurisdikciju saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 26. panta 1. punktu. Turklāt atzīšanas atteikuma

pamatojums, kas izklāstīts šīs regulas 34. un 35. pantā, nav piemērojams nolēmumiem par jurisdikciju. *Gothaer* u.c. izdara līdzīgus secinājumus ar pamatojumu, ka minētā regula neietver mehānismu nolēmuma nodošanai no vienas tiesas citai tiesai un ka tās III nodaļas sistēmā uzsvērts, ka katra dalībvalsts vienmēr pati izlemj, vai tās tiesām ir jurisdikcija. Savukārt Vācijas valdība norāda, ka katrai tiesai, kas izskata lietu, saskaņā ar tās teritorijā piemērojamām tiesībām ir jāizvērtē tādas klauzulas spēkā esamība, ar kuru jurisdikciju piešķir trešās valsts tiesai. Turklāt tā uzskata, ka izcelsmes dalībvalsts tiesības nosaka maksimālo atzīšanas iedarbības robežu un tajā dalībvalstī, kurā ir prasīta atzīšana, citas dalībvalsts nolēmumam nevar būt lielāka iedarbība par to, kas piešķirta līdzīgam nolēmumam, kurš pieņemts šajā valstī.

64. Iebilstot pret šo interpretāciju, Beļģijas valdība un Komisija apgalvo, ka dalībvalstīm ir jāatzīst ne tikai nolēmuma rezolutīvā daļa, bet arī nolēmuma pamatojums par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību. Beļģijas valdība uzskata, ka nolēmuma *res judicata* spēks tiesā izklāstītā strīda dēļ un tādēļ, ka pusēm par to ir strīds, attiecas arī uz to, kas veido, lai arī netieši, nolēmuma pieņemšanai nepieciešamo pamatojumu. Komisija uzskata, ka teorija par iedarbības paplašināšanu ir jāpiemēro, nenošķirot, vai nolēmums par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību apstiprina tās tiesas jurisdikciju, kas izskata lietu, vai to noliedz. Tā arī uzskata, ka risinājums nav atkarīgs no tā, vai saskaņā ar tās tiesas, kurā pirmajā celta prasība, valsts tiesībām konstatējums par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību ir vai nav kļuvis "galīgs".

65. Visbeidzot, saskaņā ar starpposma apgalvojumu, ko pārstāv *Samskip GmbH*, kā arī Austrijas un Šveices valdība, ikvienai dalībvalstij ir jāatzīst citas dalībvalsts tiesas nolēmumi attiecībā uz vienošanās par jurisdikciju spēkā esamību, taču vienīgi tādā gadījumā, ja atbilstoši tiesas, kurā pirmajā celta prasība, valsts tiesībām konstatējums par vienošanās spēkā esamību "iegūst *res judicata* spēku" vai tam ir "saistoša iedarbība". Atsaucoties gan uz *J. Jénard* ziņojumu, gan uz Tiesas judikatūru par iedarbības izplešanās principu [35], Austrijas un Šveices valdības uzskata, ka atzīšanas principam ir "jāpiešķir nolēmumiem tāds spēks un efektivitāte, kāda tiem ir valstīs, kurās tie ir pieņemti" [36].

66. Es piekrītu otrajam no šeit minētajiem trim viedokļiem. Manuprāt, nolēmums, ar kuru dalībvalsts tiesa ir lēmusi par savu jurisdikciju, kad tā ir izskatījusi jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 atzīšanas un izpildes kārtību, nelīdzinās citiem nolēmumiem un, ņemot vērā tā īpašo statusu, tam ir jābūt īpašai, vienveidīgai un autonomai, eksteritoriālai iedarbībai.

67. Es uzskatu, ka nolēmums par jurisdikcijas neesamību ir saistošs tās dalībvalsts tiesai, kurā prasīta atzīšana, jo šī tiesa, vienīgi pieņemot nolēmumu, kurš nav savienojams ar iepriekšējo nolēmumu, var pasludināt savas jurisdikcijas neesamību, pamatojoties uz to, ka izcelsmes dalībvalsts tiesai ir jurisdikcija. Ja nebūtu šīs minimālās iedarbības, nolēmuma par jurisdikcijas neesamību atzīšana zaudētu jebkādu jēgu. Turklāt *Krones AG* arī atzīst šo iedarbību, vienlaikus ne bez zināmām pretrunām uzskatot, ka spriedums, ar kuru ir noraidīta prasība, jo tiesai, kas izskata lietu nav starptautiskas jurisdikcijas, nav "spriedums [nolēmums]" Regulas Nr. 44/2001 32. panta nozīmē.

68. Turklāt es uzskatu, ka nolēmuma par jurisdikcijas neesamību saistošā iedarbība obligāti ir jāattiecina uz konstatējumu par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas šim konstatējumam ir vai nav piešķirts izcelsmes dalībvalsts vai dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, valsts tiesībās.

69. Manas nostājas pamatā vispirms ir Regulas Nr. 44/2001 mērķi, pēc tam šīs regulas procesuālo normu par jurisdikciju vispārējā sistēma un, visbeidzot, efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips.

35 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Hoffmann*.

36 — 10. un 11. punkts.

1. Regulas Nr. 44/2001 mērķi

70. Kā jau norādīju šo secinājumu 46. punktā, Regulas Nr. 44/2001 mērķis ir veicināt savstarpēju uzticēšanos Eiropas Savienības tiesu sistēmā, paātrināt tiesas nolēmumu atzīšanu un izpildi, nodrošināt kompetento tiesu paredzamību un, attiecīgi, tiesisko drošību tiesvedības dalībniekiem, nodrošināt pareizu tiesvedību un samazināt vienlaicīgas tiesvedības risku.

71. Manuprāt, šie mērķi liedz atzīt tiesai, kurā ir pieprasīta ārvalstu tiesas nolēmuma atzīšana, tiesības pārskatīt tās jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, uz kuras pamata izcelsmes dalībvalsts tiesa ir pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību.

72. Savstarpējas uzticēšanās princips starp dalībvalstu tiesām, kas pamato automātisku ārvalstu nolēmumu atzīšanu, neatzīšanas pamatojumu ierobežošanu, izcelsmes tiesas jurisdikcijas pārskatīšanas izslēgšanu un pārskatīšanas pēc būtības neesamību, nozīmē, ka jebkura dalībvalsts tiesa uzskata citas dalībvalsts tiesu nolēmumus par līdzvērtīgiem saviem nolēmumiem. No tā izriet, ka, ja vienai no šīm līdzvērtīga līmeņa tiesām, lai izvērtētu savu jurisdikciju, iepriekš ir bijis jālemj par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, tad citas dalībvalsts tiesai, kurā ir prasīta šī nolēmuma atzīšana, nevajadzētu veikt jaunu pārvērtēšanu.

73. Augsts savstarpējas uzticēšanās līmenis vēl jo vairāk ir nepieciešams, ja dalībvalstu tiesām ir jāpiemēro kopēji tiešas jurisdikcijas noteikumi.

74. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas noteikumi par jurisdikciju un noteikumi par tiesas nolēmumu atzīšanu un izpildi, kas minēti šīs regulas III nodaļā, nav atšķirīgi un autonomi, bet ir cieši saistīti [37].

75. Iepriekš lemjot par *lis pendens* gadījumiem, Tiesa ir uzsvērusi, ka, ja jurisdikciju nosaka tieši Briseles konvencijas noteikumi, kas ir kopīgi abām tiesām, šos noteikumus katra no tām var interpretēt un piemērot ar vienādām pilnvarām un tās dalībvalsts tiesa, kurā prasīta atzīšana, nekādā gadījumā nav labākā situācijā, lai pieņemtu lēmumu, kā izcelsmes dalībvalsts tiesa [38]. Es uzskatu, ka Savienības tiesu vienlīdzība attiecībā uz noteikumiem par jurisdikciju pieprasa viendabīgu to nolēmumu iedarbību, kas pieņemti, piemērojot šos noteikumus.

76. Lai gan pamatlietai līdzīgos apstākļos nav piemērojams Regulas Nr. 44/2001 23. pants par jurisdikcijas vispārpieņemtu paplašinājumu, jo strīdīgā klauzula piešķir jurisdikciju tādas valsts tiesai, kura nav Eiropas Savienības dalībvalsts, ir jānorāda, ka Lugāno konvencijas, kuras dalībvalsts ir Islandes Republika, 23. pants ietver līdzīgu tiesību normu.

77. Šādos apstākļos atsaukšanās uz izcelsmes dalībvalsts tiesas vai dalībvalsts tiesas, kurā prasīta atzīšana, tiesībām noteikt nolēmuma par jurisdikcijas neesamību iedarbības apjomu, ja šīs tiesības nepiešķir *res judicata* spēku konstatējumam par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, varētu izraisīt to, ka tiesa, kurā prasīta atzīšana, atkal pārskatītu minēto jautājumu, ietekmējot gan Regulas Nr. 44/2001, gan Lugāno konvencijas noteikumus par jurisdikcijas paredzamību un, attiecīgi, apdraudot tiesiskās drošības principu.

78. Atzīt, ka dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesa var uzskatīt par spēkā neesošu jurisdikcijas piešķiršanas klauzulu, ko izcelsmes dalībvalsts tiesa ir atzinusi par spēkā esošu, būtu tieši pretrunā principam par ārvalstu tiesas nolēmuma pārskatīšanas pēc būtības aizliegumu, kas aizliedz pirmajai tiesai atteikties atzīt vai izpildīt nolēmumu, ko pieņēmusi otrā tiesa, ar pamatojumu, ka tā būtu lēmusi citādāk.

37 — 2012. gada 21. jūnija spriedums lietā C-514/10 *Wolf Naturprodukte* (25. punkts un tajā minētā judikatūra).

38 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Turner* (25. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī lietā *TNT Express Nederland* (55. punkts).

79. Turklāt būtu jāmin, ka *res judicata* spēka, ko katras valsts tiesības piešķir nolēmuma pamatojumam, noteikšana var izrādīties sarežģīts uzdevums [39]. Bieži sastopamajā gadījumā – kā pamatlietā –, kad jautājums par jurisdikciju ir pakļauts jautājumam pēc būtības, ļaujot valsts tiesībās noteikt, kāda ir pamatojumu, kas saistīti ar jautājumu pēc būtības, iedarbība, tas attiecīgajām pusēm rada nenoteiktību attiecībā uz jurisdikcijas sadali starp valsts tiesām, kurās prasība var tikt celta, un sarežģī tās valsts tiesas uzdevumu, kurā prasīta atzīšana.

80. Tādējādi, es uzskatu, ka Regulas Nr. 44/2001 mērķi ietver pamatojumu, kas skar jautājumu pēc būtības, no kura ir atkarīga jurisdikcija. Papildu argumentu par labu šim risinājumam var atrast minētās regulas procesuālo normu sistēmā, kuru es izskatīšu turpmāk.

2. Regulas Nr. 44/2001 procesuālo jurisdikcijas normu vispārējā sistēma

81. Viena no acīmredzamākajām pazīmēm, kas liecina, ka Regula Nr. 44/2001 veicina spriedumu [nolēmumu] brīvu apriti Eiropas Savienībā, ir princips, saskaņā ar kuru izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijas neesamība nav iemesls, lai atteiktos atzīt tās pieņemtu nolēmumu, izņemot atsevišķos gadījumos, kas minēti šīs regulas 34. un 35. pantā [40]. No šī principa izriet, ka nolēmumu var atzīt pat tad, ja tas ticis pieņemts, pārkāpjot kopīgus tiešas jurisdikcijas noteikumus, kas minēti šīs regulas II nodaļā, un pat ja lietas dalībniekiem nemaz nav bijis strīda par jurisdikciju.

82. Izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijas pārskatīšanas izslēgšana nozīmē attiecīgu ierobežojumu tās dalībvalsts tiesas tiesībām, kurā prasīta atzīšana, pārbaudīt savu jurisdikciju. Kaut arī valsts tiesa lemj tikai pati par savu jurisdikciju, jo Regula Nr. 44/2001 neatļauj dalībvalsts tiesai pārskatīt citas dalībvalsts tiesas jurisdikciju [41], tomēr pastāv iespēja, ka nolēmums, kuru pieņēmusi tiesa, kas lemj par savu jurisdikciju, var netieši ietekmēt citas Savienības tiesas jurisdikciju. Citiem vārdiem sakot, Savienības tiesas īstenotais pienākums pārbaudīt savu starptautisko jurisdikciju ierobežo citas tiesas tiesības pārbaudīt tās jurisdikciju. Tomēr pamatprasība par Savienības tiesību vienādu piemērošanu nozīmē, ka šī ierobežojuma apjomus nosaka visiem vienādi, bez iespējas to mainīt saskaņā ar valsts noteikumiem par *res judicata* noteikšanu.

83. Es uzskatu, ka šāda argumentācija ir atrodama Regulas Nr. 44/2001 35. panta 2. punktā, kurā, pieņemot, ka ārkārtas gadījumā tiesa, kurā prasīta atzīšana, var pārskatīt izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikciju, tomēr ir paredzēts, ka tiesai, kurā ir prasīta atzīšana, ir saistoši konstatētie fakti, kas ir pamatā izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikcijai. Šis noteikums tādējādi jau iepriekš nosaka uzticēšanos, ko ir pelnījis ārvalstu tiesas konstatējums, neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas šim konstatējumam ir vai nav piešķirts ar izcelsmes dalībvalsts vai dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, procesuālajām tiesībām.

84. Turklāt man šķiet, ka ir jāanalizē arī efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips.

39 — Jāmin, piemēram, ka apgalvojums, kas ietverts Komisijas secinājumos, par to, ka Francijā sprieduma saistoša iedarbība "neattiecas tikai uz sprieduma rezolutīvo daļu, bet gan uz visiem elementiem, kas ir tā neatņemama daļa un ietverti tā pamatojumā", ir neprecīzs attiecībā uz nesenu *Cour de cassation* [Kasācijas tiesas] judikatūru, kas 2009. gada 13. martā pilnā sastāvā pasludinātā spriedumā atteicās no teorijas par lēmumu pieņemšanas pamatojumu un nosprieda, ka *res judicata* spēks skar tikai to, kas nolemts rezolutīvajā daļā.

40 — Dalībvalsts tiesa, kurā atzīšana pieprasīta, var pārskatīt tās tiesas jurisdikciju, kura izdevusi nolēmumu, tikai dažās īpaši sensitīvās jomās. Tā var atteikties atzīt ārvalstu tiesas nolēmuma iedarbību tikai tad, ja ir pārkāpti noteikumi par jurisdikciju, kas aizstāv apdrošinātas personas vai patērētājus, vai noteikumi par "īpašu" jurisdikciju, kas paredzēti Regulas Nr. 44/2001 II nodaļas 6. iedaļā, īpašās jomās, piemēram, nekustamā īpašuma tiesībās vai nekustamā īpašuma nomā vai īrē.

41 — Šajā ziņā attiecībā uz Briseles konvenciju skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Turner* (26. punkts).

3. Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips

85. Efektīvas tiesību aizsardzības tiesā princips ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas izriet no visām dalībvalstīm kopējām konstitucionālajām tradīcijām un ir noteikts Romā 1950. gada 4. novembrī parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. un 13. pantā [42].

86. Šis princips no jauna tika apstiprināts 47. pantā Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, kurai kopš Lisabonas līguma stāšanās spēkā un atbilstoši LES 6. panta 1. punkta pirmajai daļai "ir tāds pats juridiskais spēks kā Līgumiem".

87. Tas ietver tostarp ikvienas personas tiesības uz taisnīgu, atklātu un laikus veiktu lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā.

88. Izcelsmes tiesas, kas pirms tās jurisdikcijas pārbaudes ir izskatījusi jautājumu par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, nolēmuma saistošā spēka noliegšana būtu pretrunā minētajam principam, tādējādi radot nopietnu jurisdikcijas negatīvas kolīzijas risku, un galu galā netiktu nodrošināta nekāda tiesiskā aizsardzība. Piemēram, gadījumā, ja kāda tiesa pasludinātu savas jurisdikcijas neesamību, pamatojoties uz klauzulu, kas piešķir jurisdikciju citai tiesai, šī cita tiesa, ja tā uzskatītu klauzulu par spēkā neesošu, arī varētu pasludināt savas jurisdikcijas neesamību. Turklāt *Krones AG* un *Gothaer* u.c. apgalvojums, ka pirmais nolēmums tikai aizliedz tiesai, kurā otrajā celta prasība, noliegt tās starptautisko jurisdikciju "ar pamatojumu, ka valsts tiesai, kurā pirmajā celta prasība, bija jurisdikcija", manuprāt, ietver iekšēju pretrunu, ciktāl tas uzliek par pienākumu ņemt vērā pamatojumus, kuru dēļ tiesa ir atteikusies no jurisdikcijas, vienlaikus noliedzot jebkādu šāda pamatojuma saistošu iedarbību.

89. Rezumējot iepriekš minēto, es uzskatu, ka Regulas Nr. 44/2001 mērķi un šīs regulas procesuālo normu vispārējā sistēma, kā arī tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā prasa koncentrēt jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamības un piemērojamības pārvērtēšanu vienā Eiropas Savienības tiesā, tās dalībvalsts tiesai, kurā atzīšana pieprasīta, saglabājot pārskatīšanas tiesības tikai ierobežotā skaitā gadījumu, kad ir atļauts pārskatīt izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikciju. No tā izriet, ka dalībvalsts tiesai, kurā atzīšana pieprasīta, ir saistošs izcelsmes dalībvalsts tiesas konstatējums, pat ja tas ir iekļauts nolēmuma pamatojumā, neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas šim pamatojumam piešķirts ar valsts tiesībām.

90. Nedomāju, ka manis piedāvātais risinājums būtu pretrunā Tiesas, kas vēl nav lēmusi par nolēmumiem attiecībā uz jurisdikciju, judikatūrai.

91. Atbildot uz prejudiciālo jautājumu par iedarbību Nīderlandes tiesību sistēmā, ko radītu Vācijas tiesas spriedums, ar kuru ir piespriests maksāt uzturlīdzekļus un kurš tiek izpildīts Nīderlandē, Tiesa nosprieda iepriekš minētajā spriedumā lietā *Hoffmann*, ka "atzītajam ārvalstu tiesas nolēmumam [..] valstī, kurā atzīšana pieprasīta, principā ir jābūt tādai pašai iedarbībai kā izcelsmes valstī" [43], uzsverot šo vispārīgo kārtību ar apgalvojumu, ka "ārvalstu tiesas nolēmumu, kas jāizpilda līgumslēdzēja valstī [..] un kas paliek izpildāms izcelsmes valstī, nevar turpināt izpildīt valstī, kurā atzīšana pieprasīta, ja saskaņā ar šīs valsts tiesību aktiem izpilde nevar notikt tādu iemeslu dēļ, kas neietilpst [Briseles] konvencijas piemērošanas jomā" [44].

42 — Skat. it īpaši 2010. gada 22. decembra spriedumu lietā C-279/09 *DEB* (Krājums, I-13849. lpp., 29. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 — 11. punkts.

44 — 18. punkts.

92. Nesen, iepriekš minētajā spriedumā lietā *Apostolides*, Tiesa nosprieda, ka, "kaut arī atzīšanai būtu jāpiešķir nolēmumiem tāds spēks un iedarbība, kādi tiem ir pasludināšanas dalībvalstī [..], tomēr nav nekāda iemesla izpildes laikā spriedumam piešķirt tiesības, kādu tam nav tā izcelsmes valstī [..], vai sekas, kādas šāda paša veida spriedums tieši neradītu dalībvalstī, kurā prasīta izpilde" [45].

93. Tomēr es uzskatu, ka šo judikatūru, kas attiecas uz nolēmumiem pēc būtības, kas ir jāiestrādā visu to valstu tiesību sistēmās, kur prasīta to atzīšana, nevar piemērot nolēmumiem par starptautisko jurisdikciju. Kaut arī valsts tiesību sistēmu neviendabīgumu attaisno tas, ka tiek ņemta vērā iedarbība, kas nolēmumam ir izcelsmes dalībvalstī, izņemot situāciju, kad gadījumā, ja nolēmumam ir tāda iedarbība, kas nav zināma dalībvalstī, kurā atzīšana pieprasīta, tiek ņemta vērā iedarbība, ko radītu līdzīgs nolēmums, kas pieņemts šajā otrajā valstī, tiesu nolēmumus par to starptautisko jurisdikciju saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 un Lugāno konvencijas noteikumiem raksturo to viendabīgums un attiecīgi tiem ir jāpiemēro īpaša kārtība. Iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ šie instrumenti, kas veido visu dalībvalstu tiesām saistošus noteikumus par jurisdikciju, kuru mērķis ir nodrošināt, lai vienā lietā tiktu pieņemts tikai viens pats nolēmums, kam būtu starptautiska piemērojamība, ietver nolēmumu par jurisdikciju saistošu iedarbību, kas ir identiska un viendabīga neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas šiem nolēmumiem piešķirts dalībvalstīs.

94. *Krones AG* un *Gothaer* u.c. izteiktie iebildumi pret šo saistošo iedarbību mani nepārliecina.

95. Pirmais iebildums balstās uz to, ka Regulas Nr. 44/2001 26. panta 1. punkts un Lugāno konvencijas 20. panta 1. punkts uzliek par pienākumu visām tiesām, kas izskata lietu, pēc savas ierosmes pārbaudīt savu starptautisko jurisdikciju. Proti, izcelsmes dalībvalsts tiesas konstatējuma par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību saistošas iedarbības atzīšana varētu neļaut dalībvalsts tiesai, kurā prasīta atzīšana, veikt šo pārbaudi.

96. Kaut arī konstatējums šķiet pareizs, es no tā neizdaru tādus pašus secinājumus kā *Krones AG* un *Gothaer* u.c. Regulas Nr. 44/2001 26. panta 1. punkts tiek uzskatīts par tiesību normu, kas aizsargā atbildētāju, kura domicils ir Eiropas Savienībā un kuram ir tiesības uz noteikumiem par jurisdikciju, kas atvasināti no Savienības tiesībām. Tomēr pirmās tiesas iesaistīšanās, kurai ir jāpiemēro attiecīgie noteikumi, nodrošina viņa tiesību ievērošanu un padara nevajadzīgu citas Savienības tiesas iesaistīšanos. Turklāt jānorāda, ka, ja izcelsmes tiesas konstatējums par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību ir ticis pārņemts tās nolēmuma rezolutīvajā daļā, tas ir saistošs tiesai, kurā nolēmuma atzīšana ir prasīta.

97. Man arī nešķiet pārliecinošs otrais iebildums par to, ka atzīšanas atteikums saskaņā ar Regulas Nr. 44/2001 34. un 35. pantu neietekmē nolēmumu par jurisdikcijas neesamību. Uzskatu, ka no brīža, kad nolēmumiem par jurisdikcijas neesamību atzītā iedarbība nav tikai negatīva, atzīšanas atteikumam ir juridiskas sekas. Tādējādi, piemēram, ja Beļģijas tiesa, kurā prasību par īres maksas samaksu iesniedzis ēkas, kas atrodas Vācijā, īpašnieks, būtu pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību, kad tā būtu nolēmusi, ka ir spēkā esoša īres līguma klauzula, kas piešķir jurisdikciju Islandes tiesai, tad Vācijas tiesai, kurai netieši jālemj par Beļģijas nolēmuma atzīšanu, būtu jāatsakās atzīt šo nolēmumu, piemērojot Regulas Nr. 44/2001 35. panta 3. punkta un 22. panta 1. punkta normas aplūkotas kopā.

98. Šo iemeslu dēļ es iesaku atbildēt uz trešo jautājumu, ka Regulas Nr. 44/2001 32. un 33. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka, ja izcelsmes dalībvalsts tiesa ir pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību, iepriekš sava nolēmuma pamatojumā lemjot par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, tad dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesai šis konstatējums ir saistošs neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas tam piešķirts ar izcelsmes dalībvalsts vai valsts, kurā prasīta atzīšana, tiesībām, izņemot gadījumu, ja Regulas Nr. 44/2001 35. panta 3. punktā ir atļauts šai tiesai pārbaudīt izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikciju.

45 — 66. punkts. Skat. arī 2011. gada 13. oktobra spriedumu lietā C-139/10 *Prism Investments* (Krājums, I-9511. lpp., 38. punkts) un 2012. gada 26. aprīļa spriedumu lietā C-92/12 PPU *Health Service Executive* (142. punkts).

V – Secinājumi

99. Ņemot vērā iepriekš minēto, es ierosinu uz *Landgericht Bremen* uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Padomes 2000. gada 22. decembra Regulas (EK) Nr. 44/2001 par jurisdikciju un spriedumu atzīšanu un izpildi civillietās un komerclietās 32. un 33. pants ir jāinterpretē šādi:

— jēdzienā "spriedums [nolēmums]" Regulas Nr. 44/2001 nozīmē ietilpst nolēmums, ar kuru dalībvalsts tiesa lemj par savu starptautisko jurisdikciju, pasludinot savas jurisdikcijas esamību vai neesamību, neatkarīgi no tā, vai dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesībās šis nolēmums ir kvalificēts kā "spriedums par pieņemamību";

— ja izcelsmes dalībvalsts tiesa ir pasludinājusi savas jurisdikcijas neesamību, iepriekš tās nolēmuma pamatojumā lemjot par jurisdikcijas piešķiršanas klauzulas spēkā esamību un piemērojamību, tad dalībvalsts, kurā prasīta atzīšana, tiesai šis konstatējums ir saistošs neatkarīgi no *res judicata* spēka, kas tam piešķirts ar izcelsmes dalībvalsts vai valsts, kurā prasīta atzīšana, tiesībām, izņemot gadījumu, ja Regulas Nr. 44/2001 35. panta 3. punktā ir atļauts šai tiesai pārbaudīt izcelsmes dalībvalsts tiesas jurisdikciju.